

Titel: Sandheds Elskeres Besvarelse efter Loven. 1.) Paa Skand-Skriftet til Autor for den af ham forhexet, forbandede og fordømte Dreng Nissen . 2.) Indrettet til Nytte for de unge Jurister. 3.) I Indholdet bliver et Forsvar for Fanden tillige.

Citation: "Sandheds Elskeres Besvarelse efter Loven. 1.) Paa Skand-Skriftet til Autor for den af ham forhexet, forbandede og fordømte Dreng Nissen . 2.) Indrettet til Nytte for de unge Jurister. 3.) I Indholdet bliver et Forsvar for Fanden tillige.", i *Luxdorpha samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 4*, Borups Efterleverske, 1771, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-1_004-shoot-workid1_004_006.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorpha samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 4

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Sandheds Elskeres

Besvarelse

efter

Loven.

1.) Paa Skand-Skriftet til Autor

for den af ham forhexet, forbandede og fordømte Dreng Nissen.

2.) Indrettet til Nytte for de unge

Turister.

3.) I Indholdet bliver et Forsvar for Fanden tillige.

Kiøbenhavn, 1771.

Trykt og findes tilkiøbs hos T. Borups Efterl., boende i store Helliggeist- Stædet.

2

3

Jeg maa sande med Junior Philopatreas, at ligesom et Træe kiendes af sin Frugt og en Urt af sin Lugt, saa gjør og de der ved Pennen nu fremkommer med deres hadelige Hiertes Tanker, de over beviiser slet ingen om noget; men de fremlegger og overbeviiser det hele Publikum, om deres egen Ondskabs Advind og Misundelse.

Man lærer her af, at det er sandt de gamle have skrevet, nemlig: at der er flere, som studerer paa at overgaae den øverste Dievel i Helvede, end de er, som legger sig efter at følge Dyden og Christi Lærdom; jeg seer at han, i hvo han er, som har udstrøet

4

dette forbandede Skamskrift om Nissen, som Han tillige kalder hans, at han er af den Deel og Skole iblandt de Studeerte, som saa unyttig har anvendt sin Did til Studio, det han selv erkriender; saa at hans Ondskab overgaaer endog de 7 Førster i Helvede eller Overdievle.

Min Ven : siden at der ikke er et Ord sund Fornuft hos ham, er det let at slutte, at han har mindre Forstand end de Tienere han misunder de Tienester de have faaet; Hvad Tienester mener han ikke at de kan gjøre Staden frem for ham, som bestaaer af idel Ondt og ikke besidder det ringeste Grand af Dyd i Hiertet, og dette er Aarsagene, at Tienerne har faaet Tienester og ikke han, da Lussifærd settede sin Gud i Rette, som nu han sin Konge, dog Dievelen var ikke saa grov imod sin Gud og Konge, samt Medengler, som du har været imod Kongen, fordi han Har fadt de Dydige til Embeder, og imod dem som er blevet det de er, af Guds og Kongens Naade, fordi de har lagt sig efter

5

at gjøre sig værdige, og i stand til at tiene Kongen og Landet, der kan vel være en skiev Green imellem; men at sige, som du: den Kongen har givet Embeder, Bestaldning og en Titul efter den Charge Han betiener, som et Kongelig Vidnesbyrd, at han har ved sin Flid og Troeskab behaget Kongen, At han er en Tyv, en Hoer- Unge, en Skielm i Raadet; at han hoerer med Ansøgerne, og hvo som ikke vil hore med ham, det lader som du sigter de andre med; thi du har nævnt enhver ved Navn, efter deres Titul og Embede i dette hele Collegio, at de som ikke vil have med Nissen og dem faaer ingen Hielp; synes du ikke at dette er Synd at sige dette, og, for saa mange, som snarest troer Løgn, og er mest genegen til at klage, endog de aldrig kan prøve hvad Sandhed og Ondskabs Sager er, og du kan vel ikke heller; Men see; har du ikke bespottet Gud, Kongen,

og alle de som sidder i Embeder i Landet og Riget. Jeg tilstaaer, naar du ikke har undseet og skammet dig for at angribe og lidere Gud,

6

saa grov som en af de største Blasfemister, saa kunde du let overtale dig selv, til at gjøre Nar af alle Guds Tienere, jeg mener Kongen og Kongens Tienere, jeg mener hans Embeder fra de høieste og til dig, som setter en Gud og Konge i Rette, fordi de har ei taget dig i sit Raad, og et lussifærds ligeste Skilderie, som aldrig i Danmark er seet saa tydelig før.

Jeg burde at følge dig i Hælene, men den Høflige, har ikke saa mange 100000de Skok af Dievle, Forbandelse og Eder at udspye; nei slet intet, allene jeg vil sige dig Hvori du har taget Feil, og hvor vit du har forløbet. Hvad Straf efter soven.

Jeg forstaaer lettelig hvad det er for en ærlig Raads-Herre, og hvo de andre er du taler om; men du har overbebiist dem, du har over beviist mig, og det Almindelige, om dit eget Sind, at du tragter ester deres Ære, Liv, Gods og Embede. Havde du ikke været veiet af Evigheden, da havde du nu været

7

en Raads-Lem med disse, som du siger der er af Bonde-Stand, og ei har saa deilig Education som du, ja du maa nok berømme dig af din dydige Lærdom og høie Dielvele-Kundskab.

Du som vil Have lært at ofte og tilbede Dievlen, som jeg nu kommer snart til, og at vise dig, Hvorledes at du vil forføre den Vankundige til, at give Dievelen større Ære, end den sande Gud, jeg vil anføre dine egne Ord, du siger: at Dievelen gav Lykke, at han Har omskabt og forandret mange Ting til Menniskens og i sær dennes Tieneste med mere.

Dit fingeerte Skrift er det rette Lexikon, til at holde Skole efter, for de som forfører Folket til Afguderie, skal dette være dit Collegium og Begyndelse?

Det er sandelig at beklage, at de Danske i Almindelighed ere ligesom Fuglen der har sat i Buhr, at de ikke kan taale en og

8

anden Frihed uden at misbruge den. Dette er sandelig ikke Hensigten af Skrive- og Trykke-Friheden. I Har skrevet til den hele og beste Nations Beskiemmelse.

I som Prædiker for Dievlen, at forføre de Enfoldige i det Almindelige i at troe, Hexere og Dievle-Tienester, hvilket er høist strafværdig; i giver jer første Autor og Indformator-Navn af Lillie, er det Mokke Lille meent, da er Skriftet dog ikke engang saa god som een af de Lillier, ja ikke jer hele Oplag; thi de 1ste duer at giøde Ageren med, til at befordre Grødens hyppige og hastige Fremvæxt; men jer Lillie til at giøde Wolcanus med paa et offentlig Torv af Bøddelen Forord. 8 Ju. 1689 Lovens 6 Bogs 21 Cap. 8 Arrikul; thi du har ikke skrevet imod Lasterne, som Philopatreaais; mens imod Dyderne ar udrydde, den Lillie i beraaber jer paa til Autor for jer Skand- og Hexe-Skrift, er vel den Dievel Lelliøer, som Jøderne har beskrevet, gaaer allevegne omkring, for at forføre de Lærde, om de vil

9

En Spie-Flue, setter sig vel i en Konges Pallads, paa det allereneste, ja vel og paa hans Stoel og Bord; men den lidere: ham ikke. Ja om end

Fluen setter sig paa Hovedet af en stor Herre og legge sit Skit, saa raaber den dog ikke Stad og Land ud derover.

tiene Helvede. Men Gudskeelov, vi veed og troer ikke i disse Tider, at Dievlen kan voldtage os, og al andet saadant Studenter-Sladder i dette og Fausst-Historier. I maa da beholde jer egen høitidelige Autor og Engel i Helvede Lilliøe selv, og tiener i ham troelig, saa kan i vel faae Helvedes Løn med ham; men jeg lader mig aldrig indbilde at Lilliøe kan gjøre jer til en Raads-Herre, riig og anseelig Mand i Danmark; thi i dette Kongerige har Dievleene ikke saadan en Magt med Lykken.

Som den Lilliøe tiener; thi han ophøier sig over Alt, endog til det Allerehellig-

10

ste; burde han ikke nedstødes til sin HERre Lilliøe efter et foregaaende, holdet juridisk Forhør.

Første Capitel.

Svar

paa

Autor Lillieøe.

Om en Frue, som han siger var en Skiøge, og siden ofte afhandler Skriftet paa Catolsk, for at kunde skrive, at hun havde 4 Børn uden Mand og denne den 5te

Si nifi non effct, Perfektus qvilibet effct. Sed nollu vist qvi, caruere nifi.

siger: i den Stad A. boede en Qvinde Aar 1582, som var genegen til Horerie, og havde i dette Aar fødet sit 40e uegte Barn. Og pas nu paa, atter siger i pag. 10: Her lever endnu i dette Aar 1771 de Mænd, som har spillet

11

Keiler paa den Bahne uden porten, hvor Nissen var, og havde stiolet af de som blev lagt i Potten, og som med deres egen Øine denne Tildragelse haver hørt og seet. NB. Fra det Aar 1582 til 1771 er 189 Aar siden.

Her med seer i da, at jer Mening er røbet, at i har skrevet om en Mand, som lever endog i denne Dag, naar i ville bilde Publikum ind at dette var et Original-Skrift, under Enfoldigheds Optegnelse af det Aar 1696. for 11 Aar siden fundet i Vartov, og paa ommældte Pag. 10., at han og de Mænd han skial fra lever endnu, saa seer i og i sær det Almindelige, at i ikke har afpasset eders Usandhed acorat nok, naar det skulle tages for saadant ei foregivende Original, og atter erindrer i, for at Folket skal tydeliger forstaae jer, at det er et Skamskrift, paa en Mand i disse Tider, i det i siger paa Pag. 17, at han var en lem i Stadsns Skifte-Ret, og der stael fra de Fattige og var en Arve-Besvigere & c.

12

Følgelig har jeg nu af eders egne Ord lagt for Dagen, og overbeviist jer, at jer Skrift er et Skamskrift, af et Edder forgiftigt og hadefuldt Hjerte, om en Mand og flere, som lever i denne Tiid, som maaskee ikke har vildet føle jer, i u-undseelige Begjeringer.

Jeg undrer paa, at i ikke har tilkiende givet jer Misundelse over St. Peder, Johannes og flere hellige Mænd, fordi de bleve Profeter, Apostler og Præster, endog de ikke havde studeret Latinen. Ja jeg maa undre at i kan tillade, at der efter den Dag maa være Fiskere pag Jorden, siden at disse næsten var Fiskere, og andre saadanne født af de fattigste Stender, og som slet ikke havde større Rang end Tjenere, som der staaer bag paa Vognene & c.

Hvorfor skriver du ikke Forbandelses-Skrift over Eliseus, der var først Profeten Elia Dreng, for det 2det hans Tjener, ligedes som Tjenere hos en Herre i disse Dage, og

13

ikke af større Rang, hvilken Tiener kom siden i sin Herres Profetens Sted, og blev ligesaa stor en Herrens Profet, som hans Herre Elias havde været, og som havde ikke lært Latin; hvor kan i taale det, siden at i formalicerer jer over Herrerne i Raadet, at de have været Tjenere, og er nu kommen i deres Herres Sted.

O! misundelige Hjerte, som ikke kan taale at her er Tjenere og Mennesker paa Jorden, fordi de ved Guds Hielp har tragtet efter Dyd og Forfremmelse, og have faaet Løn derfor.

Havde i havt den samaritanske Qvinde Boas og Bersebra Historier, og Guds Naade, som de og deres Sæd er givet af Gud for Øine, da havde i ikke af jer egen Magt, som bag er uefterrettelig der til; fordømt denne, som ere Moder til Nissen, det kommer mig for, som i sagde: at disse Tituler ere alle Hoer-Unger og Herer; o! hvor ilde er dette at have talet vm Egteskaber i Danmark, da intet Rige holder

14

helligere over reene Egteskaber og leve kydskere end i Danmark, ja med et Ord at besvare dette: da er det den groveste Beskyldning imod de Danske Fruentimmer der kan udtrykkes; ikke heller har noget Kongerige, saa: retfærdige Egteskabs Love, som den Danske er; thi den er Conform med Guds Lov om Egteskab, i 3 Mose Bog 18 Capittel; i det mindste overgaaer de ikke vores i nogen retfærdig Orden, o! hvad er du da: Vor Danske og Norske Lov siger i 6 B. 21 C. 7. "Befindes

nogen med skammelig Løgn, mundtlig eller skriftlig, at ville sette deres Øvrighed, geistlig eller verdslig, eller andre hæderlige Folk og ærlige Hustruer, eller og Møer dvs. Jomfruer, nogen Skandflik paa, bøde sine 3 Mark, og derfor uden 120 Lod Sølv, eller 60 Rixd., og hvis han ej have at bøde med, da bør han at flaaes til Kagen,, dvs. Kaggiskes offentlig paa Torvet, "Og bære Stene af Byen; „det er at bære en Steen under hver Arm ud

med sig af Byen,

15

og aldrig tilstedes mere at komme der ind Conoform, Kong Christoffers, Københavns Stads-Ret af Anno 1444.

Andet Capittel.

Svar

paa

Autor Lillieøe.

Om samme Frue, som var til et Ball, derefter hans tvetydige Ord, skulle have bestaaet af Hoerkarle, Hexeme» stere og Fanden eller Djevlen selv.

Toppen foragter sin egen Roed,

Og mangen sit eget Kjød og Blod.

I sige: "Da nu Fruen af Horerie atter var bleven Frugtsommelig, og engang var med i en Forsamling, som havde Strengleeg for sig;,, og atter siger i: at der i Forsamlingen, var de som forstoed Astrologien, og de Konster Lovens 6te Bogs 1ste Capittel 9 og 10 Ar-

16

tikul forbyder, da er det Usandhed, hverken læres eller er de til her, ej heller saadanne Ball holder i Danmark; du siger videre: "Hun begyndte at bande og sværge, at hun ej var Frugtsommelig, og ifald saa var, maatte der være med en Skoebørste eller en Nisse.,, Her af sees din ringe Estime for et Fruentimmer, som den sande Gud selv haver beæret, med sin egen høje og hellige Frugt under et Fruentimmers, nemlig: Jomfrue Marie Hjerter, ja man seer hvad lidet du tænker, og ilde betænker, at du er født af en Qvinde, og her beskiemmer din egen Moder. O! fye, at beskiemme en Qvinde saaledes, du bliver sandelig derfor beskiemmet igjen. Du kommer derpaa med din afgudiske Paabydende, som at du vil have indført med det samme. "Men den fule Aand, som var med i Spillet og i Hendes Æed. „Vil i sige: at Fanden var i hende, taledede af hende, siden han var Hendes Ords lyd, det er Under at du ikke bilder os ind, at han spillede Kort med, siden han var i Ballet med, dansede

17

han eller hvad, dette har mange forlængst bilder Folk ind, og der ved forført dem til at dyrke ham, for at vinde ved hans Hjelp i Spillet, gjorde det dig ondt, at denne Vantroen nu er forsvunden, siden du nu vil paa saa lempelig en Maade have hans Dyrkelse og Ære indført igjen; o Skam over al Skam at saa ledes forføre Folket, som er enfoldige.

Forhen har i sagt, at Djevlen var i Qvinden, nu kommer i med Helligheds Maske paa, og siger: "Hvorned de fortørner Gud, som lader saadanne forhærdede Mennisker geraader udi Djevlens Kløer. Her har i jo fordømt paa egen Haand og af egen Myndighed, den Qvinde, som er Moder til den Raadmand, der skal være Historie skjulet over jeres onde Lærdom, og Ære-Skiendseler over ham og de andre store Mænd, der maa dog ufejlbarlig være nogen redelige Mænd iblandt. Her har i ført jer i den fineste Helligheds Kaabe, og brugt den Mantel i tillegger en Qvinde, som aldrig have tænkt paa at for-

18

nærme jer: usandfærdigt, i siger at Djevlen kan krybe i hende og andre; at forskabe sig, er det vist, at han kan krybe i nogen, hvo secr da ikke, at han er i jer, hans Præst, til at føre jer i Ræve-Skinds Kaabe. Jeg beundrer, at i tør saa vanhellig, misbruge og ofte anføre det hellige Guds Navn her til Skalkhed!. og endog til Afguderie at stifte.

Tredje Capittel.

Svar

paa

Autor Lillieøe.

Hvor udi han ligesom vil give Tal paa, hvor ofte Fruen har horet, samt paa den hedenske Troe at indplante,

hvorledes Djevlén gjør sig synlig, og gjør Compagnie-Contract med Folk, hvilket er usandfærdig, syndig at tæn-

19

ke og end meere at sige sin saa onde og imod Gud saa fornærmelige Meening ud.

Mangen gjør af andre Spot,

Som har selv gjort lidet got.

Efter at i har talt hvorofte hun og de var gaaed, siger i: at Djevlén kan sig i mange Skikkelser fremstille, disse er jere Ord: "Djevlén kom derefter til Fruen, taledé til hende med mange Slags faure Ord: og sagde: at hun var Frugtsommelig, og saadant ville han fordølge for hende; thi ville han her i gaae hende til Haande, og der saaledes mage, at ingen skulle see eller fornemme det.,, Hvor syndigt, ondt og bespotteligt have i ikke her udi talet til Djevléns Ære, mod Gud, som Livs-Frugters Herre og Skaber, og den som bevarer dem, saa vel som Fruentimmerne, at intet Onde skal eller kan hende dem, hvor snart kan i ikke hermed forføre et og andet lidet

20

oplyst Fruentimmer, som kan komme til Fald og Besvangring, og tænke og sige: som i, i jert første Capittel have sagt og giv et Anledning til, at Djevlén er og har gjort og skabt det, og kan forhexe det i Hendes Liv til en Skøebørste, eller andet, som i og siger i dette Capittel at det var en Nisse hun fødte, hvilket atter kan give dem den Troe at det var den Djevel, de Indfoldige troer og kalder Nisse-Djevlén. Ja i har her ganske vildet forføre, som det og vist vil skee, og om Skriftet længer faaer lov til at komme ud iblandt de Indfoldige og ikke bliver brændt, Vil mangel en Pige falde paa at troe disse anførte Ord som Sandhed, og paakalde Djevlén om Hjelp og Assistance til at skjule sit Foster

I bliver da ved jer forføriske Lærdóm, og siger: "At Djevlén sagde hende end ydermere, at hun var med et Drengé-Barn, som han med stor Lykke vilde forleene, og besynderlig Egenskaber meddeele at han udi Verden stor Lykke skulle

21

fange, og blive en drabelig Mand dvs. en Mand som besidder store Egenstaber, og var en stor Mand.

Er dette ikke den største Grad af Bespottelse og Blasfimi imod Gud at tillegge Djevlén, denne Ære og forhøre Folket til at troe det som Sandhed, at Djevlén og ikke Gud, har givet den Mand sin Lykke i Raads Collegio: Gud har givet ham Lykken, og Kongen har givet ham Embedet og Ære-Titulen, er dette da ikke som Annania og Saphira at bespotte og lyve imod baade den hellige Gud og Kongen.

Om de som bespottes Gud, vaer jer herefter derfra, over den indeholder Loven, følgende Straf og Dom i 6 Bogs 1 Capit. 7 Artikel.

"Hvem som overbevises at have laster Gud, eller bespottes hans hellige Navn, Ord og Sacramenter, hannem skal Tungen levende af hans Mund udskjæres, dernæst hans ho-

22

ved afslaaes, og tillige med Tungen settes paa en Stage.

Videre conlinuere i Pag. 4, eder Lær, Lom om den Gjerning Djevlén kan gjøre; Hvilket er aldeles Usandhed.

"Djevlén han vilde hende allehaande Hjelp og Tjeneste bevise, og naar hun havde hans Hjelp fornødent, skulde hun allene trykke paa en Ring, som han hende antvordede, da han Djevlén strax skulle komme til hende.,, Fruen (siger i usandfærdig,) glædede sig over den Hjelp Djevlén vilde gjøre hende, Hun (siger i:) "besaae den Ring, og da den glimrede af allehaande Ædelstene, blev hun (siger i:) fornøjet, og stak denne paa sin Finger, ligesom hun ved denne Rings Hjelp (men det er jeres Ord og ikke andres) mange Hexerier have bedrevet.

Ak, hvor tør i saa domdristig imod Guds og Kongens Lov udstrøe og indbilde de Eu-

23

foldige, som nu begynder at forlade de falske Principia om Djevlén, at han kan, eller nogen Tid her kunde give saadanne Ringe, hvorved han kunde lade sig kalde til Folk, og enten har og endnu kunde gjøre den dem Tjeneste; er i bange for at Overtroe skal uddøe, er i bange for at Gud skal faae sin tilbørlige Ære, og at Djevléns Tilbedelse om faadanne jeres Forslagne Hjelp skal uddøe for hastig. Vil i nu igjen have Folket

indbildt, at de kan faae saadanne Ringe og andet af Djevelen, og dermed baade at for-Hexe Folk og Qvæg & c. og fortjene Penge. Denne hedenske Odings Vantroer er nu aldeles uddød i Danmark, og beviist med mange store Tings-Vidner, at det var en falsk Indbildning til Djevelen, som Exfacto aldrig har existeret, og Gud aldrig har tilladet den lede Djevel, den Maade at bedrage sit Folk med; thi om saa havde været, saa kunde jo aldrig nogen blive frelst fra Djevelen, ja Konger Christendom, Øvrighed, og al Guds Orden maatte da gaae under og gandske til Grunde.

NB. De som ej kunde Skade, de stjelder.

24

Er dette da ikke en stor og grov Fejl af jer, at udsprede saa stor Usandhed, Spot »mod Gud, Kongen og det Danske Rige; som at det Danskes Riges Undersaatter vare Hexe-Folk, og endnu tilbad Djevelen og dyrkede Afguder.

"Med det Ord Hexerie have bedrevet, hvilket henhører til en besynderlig Historie.

Her seer jeg nok, at i endnu har sat jer for at skrive end et Skand- og Skamskrift mod den Danske Nation; jeg seer at i er en Student, for alt det som helligt er, jeg beder skriv ikke flere skammelige Skrifter imod den Danske og eders Nation, jer egen Fader og Moder til Spot og Skam, de Studeerte og Lærde her til Foragt i andre Riger, naar i ikke kan skrive noget til Landets Nytte: thi, jeg forsikrer jer, at jeg har Commission at udsende af vore nye Skrifter, og tillige at jeg er en Studios; men hvad

25

Ære skulle Nationen og jeg have as jeres, om jeg sendte det Udenlands.

NB. At de ikke skulle sige: Der gaaer Røg for Ild, og Skjelds-Ord for Næve-Hug; thi det er ubilligt at skjelde paa den Levendes, men Synd paa den Døde. Endnu værre; at aabenbare bespotte sin Gud og Landets Konge.

"Da Tiden var kommen, bragte hun et Dreng-Barn til Verden, som var en Nisse, skjøndt det var saare dejligt at see til paa sin ganske Krop, ,, faa var der for jer dog ikke dejligt i Naturen, fordi det ikke vil føje jer efter jeres figmentiske Lettere.

"Men i sin Ungdom undergik dvs. begik adskillige Omskiftelser, alt efter historiens ydermere lydende, som vi nu skulle nærmere afhandle.

Her kommer i atter igjen paa en subtiil Maade, med jer Helvedes Djevele-Lærdom, at

26

bilde Folk ind at Djevelen kunde omdanne, omskabe og omskifte Folkes Børn; denne grove Løgn, synes nu ej vel, og har forlænge været uryddet hos os i Danmark. O! hvilken Skam af en Student, som har apliceret sig til Theologien. Kunde i ikke strax faae et Beneficia, Stipendia eller gejstlig Kal, hvorfor har i da ikke søgt et verdsligt Embede, saa som Kjøbmandskab, eller og ved Raadstuen, og saa videre: naar i ikke vil søge dem og aplicere jer dertil, hvor i kunde leve bedre end af det Navn, at være en forhungret Student, og ligger Kongen og Publicum paa Tynge ved Collegier eller Regensser, eller borre hos Borgerne og aldrig at betale, hvorfor schoptiserer i da over Kongens Naade, og de Tjenere som har søgt dem, og været værdige der til, samt værdig forestaaer dem, især en Deel af dem.

NB. Hvo som ofte formeget fortørnes over Skjelds-Ord, giver sig ofte skyldig; men hos dig er Løin og ugudelige Bespottelser. Tillige med Crimen Læce Devinæ Majestatis & Hutnany.

27

Fjerde Capittel.

Svar

paa

Autor Lillieøe.

Om Barnet, som han vil have Folk indbildet, blev ofte af Djevelen omskiftet, og i nogen Tiid var en Nisse-Djevel, at Moderen var forbandet og havde forbandet Barnet i sit Liv, som havde haft den Virkning, at det siden var altid forbandet.

Hvilket er afskyeligt at tænke mere at skrive.

Man skal ej bide Hunden igjen, som bider. Det er bedre at høre, end tale Skjends-Ord.

“Da nu Barnet kom til en vis Alder,

maatte der efter den ugudelige og forhærdede Moders Forbandelse først blive en Nisse, udi

28

denne Skikkelse drev han først sit Boglerie uden for Staden Antwerpen, (mener du ikke Friderik,) hvor han spøgede paa en Kejle-Bahne, hvor der var puseerligt, om Aftenstunder,,, at see hvorlunde det er hvor ofte Kejlerne bleve "nedslaget og opsat uden at noget Menneske paa de Tider var derved.,, Er dette ikke heelt Guds Bespotteligt at bilde Folk ind, og det som en Sandhed, at Djevlen var i denne Dreng, og at han kan gaae i en Dreng og eve Koglerie, er dine Ord, frygter du da ikke for Guds og Kongens retfærdige Straf, at du tør lære Folk saadan Djevles Ære og Overtroe, at de skal blive forført; du har nok agtet at blive saa navnkundig og ihukomet af Slegten som Oding, og at være et Middel til Synd og Afguderie i mange Ceculo, 100de Aar efter din Død, Er dette ikke dine Tanker; at siden Gud og Menneskene ikke strax har vildet føie dig fordi du har lagt dig efter Theologien og Tempelens Tjeneste, saa vilde du nu skade ham, som Cal-

29

vin sagde til Lutherus til Verdens Ende, og synde og forføre andre til at synde og beskjemme Gud derfor; O skamme maa du dig, at du vil forføre nogen til Synd og falsk Begreb, helst og snarest er det at skee hos de som forud har slette Begreber nok alligevel.

NB. Naar en Hun gjør, saa begynder de alle, og vide ej hvorfor de gjør; og saadanne er det med dig, fordi saa mange tilregner deres Fattigdom, for Tjenerne faaer smaa Leve-Brød.

“Men da saa meget mere mærkværdigt var der, at naar de om Dagen spillede Kejler, og fatte penge ind i potten, blev der altid hver gang 2 Skilling borte.

Hrr giøe i nu denne anseelige Mand og skilder ham aabenbar til for en Tyv, men onde Hjerter og Usandhed skal kiendes af noget, og alle Løjnere plejer saaledes altid at famle, at man i deres Tale kan lettelig be-

30

gribe deres Usandheder og lederende Hensigter; thi skal jeg og overbevise jer denne Usandhed her udi, i siger: han stael af hver Potte 2 Skilling, det er jere Ord, naar de Spillende nu havde fornummet det en a 2 3 gange, da havde de vist nok forekommet det, at ingen skulde kundet stjaalet deraf, desuden, 2 Argument, naar hiin var ved den anden Ende, og der opsatte Keglerne, kunde hverken han eller hans Aand være tillige ved denne Ende at stjele, ja ikke om han havde været Djevelen selv; og det staaer ikke heller til Troende, og bør ikke at staae til Troende siden det er Løjn, nemlig som i siger: at Djevelen usynlig har og kan stjele Penge; thi om han end kunde, saa har han dog ikke Løst dertil, som i her vil have at Folket saa endfoldeligen skal troe; saa jeg her maa endog dog forsvare Djevelen, allene for at vise ar ingen bør troe Umuelighed og Løjn, til at ære, Djevelen med; men giv du Gud herefter denne Dag sin sande Ære, saa kan du nok faae hedre Lykke til din Ansøgning

31

hos en Herre eller din Professor, naar de ser dig dydig og værdig dertil af Opførsel NB. Skjelds- og Skiende-Ord er ej Vaaben hvormed en ærlig mand skal fægte Strax derpaa siger i: saaledcs stjal han i to Aar. Til Slutning af dette Capittel legger i for Dagen, der forhen er anmærket, nemlig: at det er en Mand her i Byen, og at her er Folk endog i dette Aar som veed det, og det lader som i ville og kunde bevise det; da jeg dog nu har igjendrevet og overbeviist jer og hele Publikum, at det kan i ikke, thi det er aldrig existeret.

Femte Capittel.

Svar

Autor Lillieøe.

Hvor han vil indbilde Folk, at denne Dreng Nissen endog han var liden, kunde han forskabe sig i en før Mands dvs. Skillings-Mands Skikkelse.

32

Det er forlængst overbeviist de daarlige af vore Lærde, at en mindre, aldrig ved noget Koglerie, in Natura virkelig kan omskabe sig, og sin Sjæl til meget større eller mindre, eller til Dyrs Skikke; men at det er Djevle-Løjn.

NB. I hvilken Finger man skier sig, saa bløder det. Mangen en kaster med Skarn om sig, og rammer saasart den Uskyldige som den Skyldige. Ja som en gal Hund, den bider baade Ven og Fjende.

“Endelig blev denne Kejle Bahne ophævet, og Nissen begav sig til en Skillings-Mand, som modtog Penge ved Porten, af de Ud- og Indvandrende, der opholder han sig nogen Tiid;,, Mener du det var der han blev opfødt, saa gjør du jo en gael Regning, eftersom du har forhen sagt, at han var saa stor at han kunde sette Kejler op & c.

“Og der var mærkværdigt, at han ofte i Mandens Lignelse, naar han ej var tilstede, imodtog penge af de

33

“Vandrende, som ei viste andet end der var Manden selv, skiøndt han ei var tilstede.”

NB. Mangen saae gierne sin egen Skam paa en andens Ryg.

Hvem seer ikke her hvor i røbe Bedragerie; i vil have sagt og udraabt Manden for en Tyv, for at lidere ham, i vil og have at Folket skal troe overnaturlige Ting, nemlig: at det skede med Hexerie, alt for at faae Dievlen æret og Folk forført; men det var jo meget rimmeligt, at denne Mand, i Mandens Sted, og absence, som han var hos, modtog Penge af de passerende Folk, og hvor skulle da de Folk, som ikke engang kiente Manden, kunde begieres at kiende Drengen, om det havde været en død Steen der havde staaet paa Kongens Post, saa burde jo baade du og jeg at efterkomme vor Konges Bud og vor Skyldighed alligevel, og hvad har du nu mere at sige her?

34

“Mange sagde: (nei det er jer, der siger det,) at dette Barn herved haver samlet en deel Penge, som siden have kommet ham til gode i hans ældre Aar,, Det har jeg aldrig Hørt at nogen haver klaget paa denne Mand, førend dn, og ret saa ublue Vidne troer jeg aldrig, Paulus har sagt til Timot, du skal aldrig troe et Røgte efter et Vidne, og slet intet af de, som farer med Løin og findes usandfærdige, og lige det samme siger vor danske og norske Lov.

Men jeg maa prøve om du ikke har mere under de Ord: Hans ældre Aar? jo, det synes som du dermed vilde sige: at han har kiøbt sig frem.

35

Siette Kapittel.

Svar

paa

Autor Lilliøe,

Hvor i vil bilde Folk ind at Drengen ikke var et Menneske, men omskabte sig til en Skoebørste; og de som tiener for Tienere ikke er anseet for Mennesker.

NB. Sig ingen hvad han er, saa hører du ei hvad du er.

“Nu kom da den Tid, at dette forhexede Barn skulde blive til en Skoebørste; thi begav han sig fra sin Søde Stavn, og ind i Holsteen,, I vil her have det forstaaet at han er født i Jylland, havde er cimbrisk Fruentimmer til sin Moder.) “Der kom han ind i en stor Herres Huus, og skiulte sig iblandt en Hoben andre store og smaae Skoe-

36

børster paa en Hylde i et Kiøkken, saa at ingen fik ham at see.

Her vil i nok ved jer Autor Lilliøe, Dievlen og ham til Ære agere Saxogramaticus; thi anderledes henger ikke Trolddommen sammen eller er at forstaae i Saxogramaticus, som man let af et og andet kan begribe, og ikke kan snart kiendes uden af de som forstaaer det gamle danske Sprog ret, og de danske Ords Mening, og disse deres Sindbilleder de have talte under, og dog haver denne en af de oprigtigste og beste danske Krønnike, forført mange til at troe Troldomme og Fiante-Værk fordi den giver Anledning til, men ikke beviser at det er skeet. Veed i ikke, at lyve for Gud og Folket er Troldoms Synd. Vide Samuels Bog, og deri bestaaer Troldom:

Her søger i at forføre Folket til at Troe, at den af Gud den hellige menneskelige Siel, skulle kunde forskabe

sig, og tage en Skoebørstes Lignelse dvs. Formelse dvs. Dannelse dvs.

37

Constitution, og saa ringe en Størrelse paa sig, og dog skulle den kunde være levende, og paa en extra ordinair over naturlige Maade, skulde den kunde opfløtte sig selv paa en Hylde, gjøre Støvle og Skoe rene, ja atter skulle den kunne gjøre sig usynlig; hvor tør i søge at indbilde Folk saadan Løier og Fantasie, jeg seer at i er af det studeerte Slags, hvor af Paverne i Rom er blevet, endog i er langt grovere og værre. Mange Retsindige har ønsket at den retfærdige Gud, ville nedstøde dem til Helvede, fordi de forholdt Gud sin Ære, lærde Folket Løin og Horerie med Dievlen, og selv vilde de dyrkes og have den Ære som Gud allene tilkom; men jeg ønsker eder mine Medbroder for Sielens Skyld, omvendt med Lex Pænæ emendatrices, vel Pænæ Exemplares og der uden Excuse, at du kan blive patisisi, for du ikke har opfyldt Homagium mod Gud, Kongen og hele Folket.

"Men om Narten da de andre sove, blev Skoe, Støvler og andet mere, saa nær afpudset at ingen var

38

i stand det bedre at gjøre efter; og om Morgenen naar Folket kom, fandt de alle Ting i Orden, dette skeede den ene Dag efter den anden,,

O! du dydesløs, liggendes Krage den sulter ihiel; men den Flyvende faaer noget. Nærig Høne faaer enten Korn eller Knæp. og villig Barn har Brød i Munden, vær du og flittig; hvor tør i beskiemme og laste Dueligheden. Det var ham jo en Ære da han var et Barn, at han var flittig endog naar andre sov, og derfor har Gud ihukommet hans Troeskab, da han var en Tiener, at han siden er bleven en anselig Herre, og fordi han var af fattig Extraxtion, saa har han og giordt den Fattige Got; men du vil her paa dette Sted ikke tilstaae ham at være et Menneske eller have Tiener-Navn, for i vil at Folket skulle agte alle Tienere uden for Menneskelighed, og kalder dem Skoebørster. Hvad er da i, at i ophøier jer saa over Guds skabte Ting, er det Theologiens Lærdom.

39

Jeg vilde ønske jer, (endskiøndt jeg ikke er en Tiener) af det Slags i her vil have ringere end Livegne Slaver, ja ringere behandlet end sorte Slaver, vil i at de skal blive Addictitii Glebæ vel Servitules imperfecta, som de Franske Gens de la main.

O! ulyksalige Stats-Forfattere:

Jeg vil derfor til pænæ Exemplares ønske jer og ham, som vil have at Soldaterne skal æde, Tienere, Piger og Kudskeat alle de Tienere, Piger og Kudsker i Kiøbenhavn er, Tienerne med deres beste Børster, Skoevor og Spanskrør; Kudskene med deres Kradasker og Striglere; Pigerne med deres Kosteskaf og Løvange dvs. Goldskruppe, samt dertil hørende Luud, Aske og Lage, eller disse hver med deres Requisita, at børste og strigle og skruppe jert lede gamped Skind og Kiød reent af indtil Benene, at der igien kunde udvore retskaffen borgerlig Christen Menneske kierligt Kiød paa din Krop, for om det var muelig, at du kunde blive saa got et Menneske, som det ringeste Fiog iblandt disse Tie-

40

nester og alle Slags Tieneste-Bud, som i dog ikke vil tilstaae der Navn, at kalde og tilstaae at de ere enten Mennsker eller Tienere; men Skoebørster, Kokketæver og saadant andet mere umenneske kierligt.

"Men saa længe dette forhexede Barn, saaledes maatte være i en Skoebørstes Skikkelse i denne fornemme Herres Huns, dvs. at forestaae at han var Herrens Tiener; det er det han vil: at Folket skal forstaae ved Skoebørste, og ingen maa anderledes forstaae, at han var forhexet i en Skoebørstes Skikkelse.

"Fik han Leilighed hele Husets Tilstand at udspionere, og af Folkenes Samtaler, Huus-Herrens Sindelag og Gemytter ar udforske, hvilket han sig til Nytte og Fordeel førte, da han blev til et Menneske, som vi nu nærmere skulle faae at høre i dette følgende Capittel.,,

I onde og vanartige Sæk, Ondskabs Sindelag over alle de, som i Danmark er,

41

og kan nogen Tid ligne jer i noget af det hadefulde onde Gemyt, i Skum over alt Skum, i neppe Sandheds og Dyds Fiende. Har i mærket af det, at Nissen medens han var Tiener, men i kalder ham Skoebørste, har været flittig, og benyttet sig af den beleilige Tid, lagt Vind paa at kiende sin Herres Husholdning, og hvor udi han burde og kunde efter sin Pligt tjene sin Herre, samt har lagt Bind paa at lære og blive dannet, saavel som sin Herre en gang at tjene sin Konge og Staten, saa lader i og jert Had kiende, først fordi at han var lærvillig og nem, og ved sin Flid og Dyd meget forfremmed sig. Andet, fordi at hans Herre skiønnede, saavel paa hans

Troeskab, at han gjorde ham først til en Skriverkarl, og siden blev derefter Fuldmægtig. Og da han nu var bleven Skriverkarl, da siger i for at understøtte Hexerie, Overtroe og Dievlens Lærdom, at han blev forvandlet til et Menneske. Jeg maa spørge jer, er da en Skriversvend, som staaer paa Vognen & c. blive Skriverkarl og siden Fuldmægtig? har han al sin hele

42

Tid været et Menneske, hvorfor er ikke da Tienere og et Menneske qva Menneske; var denne Mand ikke et Menneske da han var Tiener, ligesaa vel som da han blev Skriverkarl? Hvad holder i jer selv for, siden i ikke vil tilstaae Tienere dvs. alle Slags Tienere at være Mennesker i den Tid de tiener, har i været en Dievel før og er nu bleven en Lysens Engel? Gid jer Autor Lilløe troe jer, og det gjør han ikke heller, saavel som ikke et oprigtigt Menneske i den ganske Stad og Land.

Hidtil har i kaldet ham et Barn, en Nisse dvs. da han var en maadelig Dreng, og maatte ud at tiene sit Brød; dernæst siger i: han blev til en Skoebørste, dvs. det var i den Tid han tiende som Tienere, confereret med Pag. 17 hvor i forklarer det selv. Fra Skoebørste gjør i Folket denne Indbildning, at han blev forvandlet til et Menneske dvs. fordi han blev en Skriverkarl hos samme Herre som han tiende for Tiener. I maatte ønske, som i og gjør Pag. 27: at i havde eller og

43

endnu gjorde det, at begive jer til, at igiennem gaae alle jeres foreste fatte 4 Grader, da kunde i lære at blive et vittigt og sandt Menneske, der viste hvad det var at tiene, og som denne Mand, ja at i altsaa bedre kunde skiønne paa Lykken, og give Gud Ære end jeg seer i nu gjør.

Hvo som lidet vil forsmaa aldrig skal han meget faae.

Syvende Capittel.

Svaret der paa:

Her begynder I igien at angribe, lidere og bespotte Gud og Qvinde-Kiønnet. Crimen Lece Devinæ & Humane.

NB. Hvo som haver kun et Øie at see med, maa tørre det destiere Liden Gnist gjør ofte en stor Skade; thi løs Ild brænder vit. Det er ildt Qvæg dvs. levende Mand at brænde. Hunde æder anden Mands Ærinde op.

"Da nu den Tid var til Ende, at det forhexede Barn, efter Mo-

44

derens Forbandelse. O! forskrækkes for saadanne Guds store bespottelige Udtryk: Maatte være Nissen og en Skoebørste, blev han igien til et Menneske i Skabelsen og Skikkelsen, endskiøndt han altid beholdte det onde Hierte og Sind, som ham af hans Formyndere og Pleie-Fader, den lede Dievel og Satans i Moderens Liv var tiltænkt."

Her seer da enhver Christen og Retsindig, at denne Theologie Student, er saa ugudelig som ingen kan være værre. Hans Tale her, er vel den høieste Grad af Blasfemie, som ingenlunde synes burde blive udstraffet, saavel som Skriftet at vorde ved Bødelen brændt efter Loven.

For at hverken de Vankundige her af skulle blive forført eller nogen anden anlediget, lige saadant at strive, som kunde let see, at een og anden kunde tænke: gik det udstraffet af, saa skal du sagte slippe frie.

45

Du siger: at han blev nok et Menneske allene i Skikkelse, men han beholdt dog et Dievels Hierte, som Fanden havde givet ham i Moders Liv. O! du Uforskammede, som vil tillegge Dievlen den Ære, at skabe Sielen i et qvindelig Liv, som er af Herren selv velsignet og en hellig Frugt.

Dernæst borttager du reent Guds Ære og tillegger den til Dievlen, nemlig: at han opvartede og var Barnets Pleie-Fader. Er du ikke bange for Guds retfærdige Torden og Lynild, de i Sodoma og Gomorra, læses ikke om at have talt saa ugudelig imod den hellige Treenighed, som du.

Saa kommer du og siger: "Dievlen i Moders Liv var tiltænkt,, som du ville understøtte den Vantro, at Dievlen enten havde besvangret Qvinden eller dannet Barnet, som dine egne Ord ere: "i Moders Liv,,

O! du afskyelige Guds, Mands og Qvinde-Kiønnets Bespottere; du maatte dog

46

tænke paa, at du er født af en Qvinde. Er du blevet kold nu i din liden Alderdom, hvad vil du ikke blive imod Qvinde-Kiønnet naar du bliver ældre, du har vel dog ikke været saa kydsk al Tid om jeg kiender dig ret, endog du har faaet Ræveskind paa, eller er du bleven leed af din Værdags Kone, eller er det din Ungdoms-Kone. Jeg tænker du burde som Student vide Straffen for disse dine anførte Guds Bespottelser, saa jeg des Aarsag ikke vil anføre dig dem, hvor de staaer beskrevet.

"Kort han tiltog mere og mere i Naade hos den fromme Herre, som ei viste hans dievelske Art og Natur., Her siger i det da tydelig, som i oven til har ikke saa tydelig sagt; men her siger det: at han var avlet af Dievlen, og var af hans Art; thi han kunde ikke være af den Ondes Art, naar han ikke var avlet af ham. Fy, at sige saadant om en Mand, som har værdig besiddet et saadant kongeligt Embede, dette er sagt Dievlen til Ære, Gud,

47

Kongen, hans Embeder og Embedsmænd, samt Qvinde Kiønnet til Vanære. At Kongen skulle besætte sine Embeder med Devle, og et Fruentimmer i Danmark skulle have boelet med ham, derpaa siger i: han hede Hans, sat med stor Stiil for at forstaae dig desbedre; er det den Hans Nissen der døde den 29 Februarii? Strax derpaa Pag. 13, gjør og declarerer i ham for en Tyv i sin Herres Tieneste og expressis verbis, siger: at han bestial sin Herre ved at selge sin Herres Huus & c. Pag. 14. siger i atter: "Han var en liderlig Skiøges Søn.,, (Dette skulle i og bevise,) "som endog havde forbandet ham i sin moderlige Liv, og for at dølgge sin Uteerlighed og slemme Horeries Synd, havde indgaaed Forbund med Dievlen."

Dette er jer egne Ord, hvor synes i at ville forsvare dem; her siger i jo atter: at Qvinden for at høre og blive ved, havde søgt Fandens Hielp og faaet hans Hielp, at

48

hun oa fast hørte ham til. Videre af denne store Ugudeligheds Tale og jer flette Hensigt dermed, til at forføre andre gider jeg ikke forklaret; thi det er alt for skammelig.

Ottende Capittel.

Svar

der paa;

Her vil han bilde Folk ind, at Dievlen kan gjøre gamle Huuse til smukke nye og kiønne Huuse at de skal snart blive kiøbt.

NB. Ira cos fortitudinis, dvs. Den usindige Vrede fremturer i sin Mandom.

"Denne forhexede Øien-Tiener, begyndte derpaa at handle med sin Herres Huuse, og som hans Pleie-Fader Dievlen, var ham i allehaande behielpelig, saa hialp han ham og herudi at forblinde alle Folkes Øine,

49

saa at han i en hast bortsolgte alle sine Huse til stor Fordeel, og uforventet Gevinst, sin Herre til stor

Baade.,,

Her maa jeg atter forsvare Dievelen, at han aldrig hverken har taget sig paa at være Huus-Tømmermand eller Mahlere, meget mindre kunde eller maatte han forblinde Danske Folkes Øine som ikke troer det, det er ikkun dens, som lader sig det indbilde, og som dog ikke er; Gud bevare vor Danske Religion fra nogen Tid at komme til at troe jer Dievels Lærdom, som i bestandig har søgt i dette Skrift, at lære og indbilde dem, der som nogen har nogen Tid gjort Pagt med Dievlen, saa maatte jeg først troe at i er den første.

"Ved hans Herres Recommandationer, blev han Raadsherre i den Stad H." Er det for at Forligning af Havn.

"Hvo skulle have troet, at denne forhexede Dreng skulle have kommet

50

"til saa stor Ære og Værdighed? Her i kan man see at Dievlen, som alle Løiners Aand dog boldtdet Løfte, som han havde givet Fruen hans Moder.,,

Her siger i tydelig: først at Kongen har sat et Dievlens Foster til at være Raads-Herre. For det 2det giver i Dievlen den usandfærdige Ære, at han kan gjøre Lykkelig og Ulykkelig, som dog afdeles i Grunden er falske.

Til Slutning paa Bladet Pag. 15., beskylder i det Danske Folk, at have dyrket og tilbudet ovenmeldte Mand,

som end Afgud; vil i have dem det indbildt eller Udenlands beskiemmet for Afguderie, eller paa en subtil Maade forført til Afguderie, vil i maaskee være Afguden siden i saa ivrig prædiker for Dievlen, da burde dog det menneskelige Skind først at trækkes af jer.

NB. Non fit fine periculo Facinus magnum & memorabile Ter dvs. Let at raade og tale; men svart at bevise, dvs. høi Ord og Gierning, høi Fare.

51

52 Niende Kapittel.

Svar

der paa:

Her igien tager han det igien af Nissen var Dievlens Søn; derefter beskylder ham for Qvækkerie og Kiætterenes Sigt, samt for at have bedrevet Hoer med alle de fattige Enker og Qvinder, som nød Hielp af de Fattiges ved dette Collegios Uddeeling.

NB. Skulde jeg gjøre mig til Hund for et Veen, Lit Got skal man høit sette, og sielden see til.

"Han stilled sig an, som han var saare Gudsfrøgtig, og imellem hver uddelede Penge til de Fattige, som han havde bedraget sig deres Gods til. Ja han lod som han tog sig alle fattige Enkers Sag nær.

52

Men Aarsagen var denne: at han, som var avlet i Hoer af en Skiøge dvs. Hore var og saare overmaade genegen, og under den Forevinding dvs. Paaskud dvs. Maske, at være de fattige Enkers Forsvar, drev han hemmelig Horerie med dem, og saaledes mæsterlig skiulte sin onde Barmhiertigheds falske Raabe. Og kunde han saa meget desmere Tid og Villie udføre, saasom han fik alle andre i Raadet paa sin Side med sig."

Nu saa var de alle Tyve, og alle hialp ham at hore med de Enker og Fattige, som de tilstod Fattiges Penge, en skøn Ære-Titul over er heelt Stads-Raad; i gjør dem værre end Baals Præster i Jerusalems Tempels skiulte Cammere, som Profeten saae. Dette er saa aabenbare Usandhed dg bekiendt, og saa skammeligt ærerørigt og fornærmeligt, at jeg ikke behøver videre, at igiennem gaae, og forklare mere af Ordenes Meening og Hensigter. NB. Rigdom bliver vel af dig lastet, men aldrig forkastet.

53

"Naar nogen døde viste han altid saaledes ar mage der, at han fik deres Gods og Midler i sine Hænder, ei betænkende, at de Umyndige og Faderløse derved bleve fornærmede og berøvede.,,

Her gjør i ham til en Tyv i Skiftes Retten, som ved Skifte-Sviig har bortstiaalet de Fattiges og Umyndiges Penge, og Arve-Parter paa en Røver-Maade; saa han er en Røver og den groveste Tyv. Men siden i har ovenfore sagt, at de andre i Raadet hialp ham altid og gjorde lige saadanne, saa sigtes de vel og af jer.

NB. Bedre en Bunde af Langhalm end ingen. Bedre en Hest end en tom Grime. Trælaas, end en aaben Dør.

54

Tiende Capittel.

Svar paa

Autor Lilliøe

Her Vil i have det bestyrket at Fanden har forsvaret og hjalp ham i sit Embedes Forretninger; dernæst bruger i den hellige Bibel til Spot.

NB. Hvo som skiber Fanden ind, maa føre ham over. Saadant Fiske i saadant Vand.

Mange gjør af andre Spot, som selv har gjort slet intet Got. Mangen spøtter i Kaalen, og æder dem selv af. Giør en først Skiden, og siden selv stryger det af.

"Han havde sig stor Had (i sit Raads Herre Embede paadraget,) men ingen kunde hannem fælde, fordi Djevlen stod hannem bie.,,

55

Merker, han siger som jo før er sagt: at Djevlen beskytter ham i sit Embede, og hjalp ham, enhver kan let

begribe at Fanden aldrig skjøttede om den Plage at være Raadstue-Tjener; endnu mindre, at sidde under Bordet ved alle Raads-Herrernes Føder paa en gang, og det hver Dag de vare samlede, og siden være hjemme i deres Huse med dem; maaskee han skulde regne og skrive for dem, og fuldfærdige deres Regnskaber. Altsaa seer enhver hvor angelegent det er jer at faae ham æret, og Folket indbildt at han kan og vil udrette store Ting for dem, hvorfor er ikke da i blevet en stor Matador og Raadmand, som i raaber at disse ved hans Hjelp er blevet. Her er i igjendrevet af jeres egne fattige Omstændigheder, at Djevlens aldrig hverken kan eller vil paatage sig saadant; men vil du prædike for ham som du har gjort, det lider han gjerne, og dog giver han dig ikke 1 Sk. for det. Men siden i Evigheden, Helvedes Pine med sig, om de ikke omvender sig af Hjertet.

Nu tager i Ræve-Pelsen paa igjen:

56

"Da Guds Langmodighed var udrunden, at en Mand som var i Theologien meget forfaren kom til ham, da han saae og hørte denne Mands "Uretfærdigheder, begyndte han af Bibelen at besvære hannem, hvormed hans Magt forsvant, og hans Uretfærdighed blev mere og mere aabenbaret; men da han ej mere kunde øve sine onde Stykker, og var kommen under Guds og Folkets Forbandelse.,, Var det fordi han ikke fjøede dig? "Saa skede det at Fanden tog ham levende, hvilket tildrog sig paa følgen Maade:,,

Er dette ikke at laste Gud, bespotte hans Hellige Navn, Ord og Sacramente? Imod Guds og Kongens Lovs Forbud, 6 B. 1 C. 7. Artikul.

Og legge dette til: at Fanden tog ham levende, som dog alle bedre veed, at være usandfærdig, og alt for fornærmeligt talt imod Guds Naade for ethvert Menneske, hvad enten han er Raads Herre, Tjener eller frie.

57

Har i ikke her løjet baade paa Gud og Menneske, og negte Guds Kraft.

NB. Bedre at misundes for at have Rigdom, end ynkes for at have forødt det. Misundelse for Sparsomhed er bedre end Ynksomhed for Overdaadighed.

Ellevte og sidste Capittel.

Svar

paa

Autor Lilljøe

Her seer man at det er udtaget af den erts Løjne- og Skandaløse-Historie, om Doctor Faufst; Dog med en nye Opfindelse om Djevlens ham fil Ære, nemlig: at Fanden har gjort sig den Umage at skabe sig i Skoebørste-Lignelser.

NB. Den vidne ej vel, som vred er uden Skjel. Men aldrig kan i vidne jer Skrift noget fra.

Dette Capittel er saa aabenbar bespottelig imod Gud og Mennesken, og alle Folk,

58

saa vel bekjendt, som vel er: at dette Slader og forfængelig Spotteværk er Usandhed, at jeg her ikke agter det fornødent at følge

jer. Jeg seer nok at i har extraheret Doctor

Faufsti Historie; men det lader som jeres forvirrede Hjerne ei har været enig med sig selv, i at sammensette og ablicere det, paa denne ærlige og redelige Dannemand, fordi han ej har vildet tjene jer i Ubillighed, for da ret at skamflikke og bide ham; synes i, at i faaer den største Glæde, om i kan bilde Folk ind, at Fanden kom og tog ham, uagtet han levede frisk og vel, da i publicerede dette jeres Huuspostil for Fanden, og Skamskrift om saa mange honette Mænd,

"Og lode sig paa den Tid tilsyne adskillige underlige Gestalter af gloende Skoebørster.,, De blive ikke gloende, førend de kommer paa dit Skind, og det andet for anførte, er blandet med Afguderiers Prædiken, for at indføre Djevlens Lærdom, Tempel og Ære igjen; men Gud staae dig imod, og nedstøde baade dig og din Broder.

59

"Og horte man ham hvor han ynkelig skreg, samt faae at Djevlens slede ham i mange Stykker med sine gruelige Kløer.,,

Her beviser i Folket, hvad jert slette Sind er, at i ynsker over denne Raadmand Hans Nissen, at Fanden skulle tage ham, jeg troer det nok, at stod Raadet, og Nissen under jer Gevalt, saa skeedte det nok strax. Men her har i jo ret lagt jer egen Malice tydeligst for Dagen, samt at der ikke er det ringeste sandt i hele Skriftet; i siger her: Fanden tog ham, og i faae at han slede ham. Dette vide vi alle i Staden: at det er en Djevls grov Løjn. Efterdi vi kjender denne Mand og de andre Sitterte med, Saa beviser i og her i dette Stykke, at det er denne Stad, og ikke Holland eller det forrige Seculo at i har skrevet om.

"Saaledes bliver Uretfærdigheds-Ende, spejler eder i den forhextede Drengs bedrøvelige Ende.,,

I er er ret Mynster paa en Mammeluk; thi i kan holde med alle Zigter, naar i hele

60

Tiden Har søgt at udbrede Djevlens Rige, ved at forføre de Indfoldige. Saa ender i, som en Mammeluk, for at bilde Folket ind, at i mener det vel med dem og jer Lærdom.

NB. Hvide Høns verpe og Vind-Eeg. Den forseer sig, som er visere en Viis. Tog du ikke fejl af Klinke-Baandet, og tog Skyggen for Legemet, Skallen for Kjernen. Det er ej Under at et Menneske farer vild, men at han rammer det ret.

Svar

til den, som har kaldet sig

Casper Ebeltoft

paa hans afgudiske Lovtale over

Skøebørsten.

Hvo sig blander med Guld, leges i Skriin, Hvo sig mænger med Mast, ædes af Sviin.

Caspers Hensigt kjendes tilfulde af det Foregaaende, og det kunde og være nok med samme Forhør, saa som det er alt for

61

tydeligt, hvor mange Slags onde Hensigter det har i sig.

"Lad Løven rose sig af sin Styrke, Hæsten af sin Modighed, og Tigeren af sin dejlige Hud; der er alt intet imod dine uforligelig, nyttige og formaaende Børster, du stolte Soe, som alle Tider bærer paa din Ryg, i Børsterne, utalte store Mænd af Raadsherrer, Dommere og vel fortjente

Embedsmænd.,, - Den

lange Streg vil vel sige: fra det Højeste til det Nederste.

NB. Man spørger om Hæsten er skøn og god og ikke hvad Slegt han er af.

Hidtil af din Lovtale, har du bedet, at man skulde falde fra den sande og hellige Guds Dyrkelse, og antage den af dig ponerede afgudisike, hvor du vil have at en Soe skulle være disse Rigers Afgud.

Men i angriber da ret Kongen, og liderer baade Kongen og hans Raad, med de Ord, Soen bærer alletider paa Ryggen i

62

Børsterne utalte store Raadsherrer & c. Her tager i de største med; hvad Straf mener i ikke det er, at i tør sige: at Kongen setter alle Tider Skøepudsere og ufortjente Mænd til sit Raad og andre Embedet? hvad Straf er det at sige, at de som Kongen har udvalt og givet sin Bestaldning til, er Svinebørster, og udsprungne af Svinebørsterne; er ikke disse jeres egne Ord? Jo.

"Men af dine Børster udspringer store og fornemme Mennesker,, Altsaa kan i aldrig benegte, at i jo og beskjemmer Kongen og hans Herrer i største Grad. Jeg gider ikke sagt jer, hvad Ondskab og Vederstyggelighed der ligger i hvert Ord; men jeg vil anføre jer lovens eget Dictate og Straf for saadanne.

"Hvo som laster Kongens Regiering til Bestiommelse, 6 B. 4 C. 1 Artikul. Taler nogen ilde om Kongens

Regiering, have forbrudt Ære og Gods.,

"Hvis saadan Tale, og saa have Udseende til Opsetsighed imod Kon-

63

gen da er Livet ogsaa forbrudt, Lovens 6, 4. 1 og 9 Arcikul.,

"Ingen Rundskab, og ingen Videnskab, har gjort Menneskerne større Ære end Børstebinderiet, du ædle Skobørste! du Kunstens Mesterstykke, du Lykkens Vejviser og Gudernes rette Cornu Corpie!., siger du Pag. 24 og 25. Du store Ugudelighed, som giver Djevlen under Skoebørste-Navn den Ære og Lykke, som allene tilkommer Gud, du afskyelige Djevlels højeste Præst, han i hele 1000de Aar ej har været, og aldrig saa stor og ivrig i Danmark før, som i vil og tør beskiemme Gud, og siger: Skorbørsten er Gudernes rette Cornu Copie. Kommer al vores Lykke og Overflødighed i Danmark fra Djevlen, som du her lærer og vil have troet, og tillige at der er en Skiebne til, dette er den rette Helvedes Lærdom og Afgudsdyrkelse.

Naar du nu har roset din falske Lærdom, kommer du ret til din Absigt, og beder Folket at oprette dig et afgudisk Tempel; maaskee du vil være Præst deri, det la-

64

lader saaledes i det hele Skrift, din Bøn og Ord ere disse:

"Naar man afbilder Lykken, burde mon afbilde hende, at holde en Skoebørste i Haanden. Naar man afbildet Ærens Tempel, (du store og største Bespotter imod Guds Hellige,) burde en Skoebørste ligge paa dens nederste Trappe, at betegne uden den, kan ingen komme op til Ære.,

O! du største afgudiske Præst, naar skal din onde Helvedes Mund blive stoppet paa dig, ar du ikke faaer Tiid at udgive Djevlels Tilberedelsers Artikler og Æreskrifter. O! at du efter din Fortjeneste, som jeg har viist dig af Guds og Kongens lov maatte vorde salereret og aflagt.

"I ædle Skoepudsere:., (Du mener alle Slags Herrer og Embeder: "I Lykkens Sønner, hvoraf en Tid lang alle Embedsmænds have udsprunget:., Her siger du del igjen, at alle Embeder i Riget, i hvad Navn de have, er Skoepudsere og Tjenere, er dette ikke Crimen mod Majestæten?

65

Og Folket? "Forvar din Tunge, og udgiv ikke det andet Skandskrift. Hvi vise i eders saa glemsomme uskjonsomme imod eders Hjelpe-Gudinde?., O! i rette Helvedes Præst, for at beskiemme vidre alle de som ikke har din Troe, og fører Hjelm-Skjold og Vaaben, siger du bespotteligt. "Hvi fører i ikke en Soe i eders Vaaben, og en Skoebørste i eders Skildt?., See her bespotter han alle. dem der have Indrettet disse Dyds Sindbilleder, Skjold og Vaaben, og som fører Skjold og Vaaben, og saa bliver det jo Kongerne; thi ingen andre ere berettigede at adle, give Vaaben og Troeskabs Ordenen til Jer, og Hukommelse, for at opvække andre, til ligeledes at søge efter og øve Dyden. Ja dette er saa forskrækkeligt, mod Kongen og hans Mænd, at jeg gider ikke tydeligere nævnet dem og igjennem gaet dem.

"Vi have levet den Tid i Verden, at Børstebindere vare Raads-Herre:., Du beskiemmer og legger Beskiemmelse paa Beskiemmelse, over den rette Danske Regierings Natur, der er et Mynster for

66

alle velindrettede Regieringer i Verden, som af Fremmede baade er og maa tilstaaes, og dog tør du sige: at Kongen haver taget Børstebinder til sine Raads-Herrer, er dette at lidere, og om saa havde været, endskiønt det er aldrig skeet i Dannemark, havde de vel været bedre skikket dertil end du, som er saa stor en Guds, Kongens og Menneskens Fjende.

"O! lader os af alle Evne berømme Skoebørsterne: istemmer dem en Lovsang, alle i, som lunge have seet paa eders Herres Skoe og Støvler & c:., Her siger han atter: at Kongen har taget dem fra Skoebørsten til Raadet & c.

I som saa længe have smurt andres Skoe, at hver man nu maa smøre eders Hjul.,

Her gjør i alle Kongl. Danske Ministere og Embedsmænd til Tyve, endtil den ringeste; at det er dem i mener, har i sagt forhen, som jeg har berørt paa samme Steds; thi i siger reet ud alle & c. Om nogen af dem er oplagt til Simonie, og tager Stikpenge, jo jeg vilde dog tilstaae jer, om i sagde

67

at der var nogen saadanne i ethvert Collegium, som gjorde det, bestjal Kongen, Landet og Folket; men at de

ere alle Tyve, som jeg ikke tilstaaer; thi de ere dog ikke alle Mölich, og Afguds-Præster. Det kunde da nok være troeligt, at den ene stjal og gav den anden noget med for at skjule Tyveriet med ham, for Herren eller Kongen; og da kom det, der hele land til Tab og Skade, i den Tid det saa skede. Men Gud lade al Uretfærdighed blive lagt for Dagen, og Kongens allerhøjeste Øjne.

"Ærer og tilbeder dog denne Befordrere, og naar i, i eders Alonser kjøre i eders forgyldte Vogne, da glemmer ikke, at Skoebørsten er Middelst, hvorved i ere ophøjede.,, Ligesom Afguderie, Hexerie og en Skoebørstes Tilbedelse, skulle gjøre Folket lykkeligere end den sande saliggjørende Troe til Christum.

"Skoebørsten eders Lykke, Skoevoxt eders Forfremmelse, Svampen eders Kundskab og Befordring.,, Pag. 27.

68

Er dette ikke en Konge for nær talt? i hvad det er Herrerne, at sige: Kongen har sat Folk, som ikke have Forstand.

"Tilbeder Svinene, som i eders Lykkes største Grundvold.,, lyver du ikke her, er ikke den sande Gud og Kongen deres Lykkes Befordrere. Jeg vil her ikke sige hvad jeg kunde, om det i setter saa høje og hellige Ting i lige Ligning med hinanden.

"Ja ærer den dobbelt, fordi i selv i Henseende til Forstanden, ere Sviin.,,

Hvad rører du ikke Kongen her; tænk, betænk, jeg gider ikke forklaret det.

"O! at jeg i min Ungdom havde blevet en Skoepudser, hvor havde da min Lykkes Tid været vel anvendt.,,

"Jeg seer jo Daglig den lyksalige Hob af dem, som paa Svinebørsterne ere opstegne til Ære, af dem, som have sprungen lige fra Karethen og ind i Værdigheden.,,

I er vel bange, al det ikke skulle forstaaes og mærkes, hvor skarnagtig i er imod

69

Kongen og Staten, og derfor her har igjen» taget det.

"O! I Højædle Velbaarne, Høj-Ædle

Velbyrdige, Velædle og Velbyrdige, Velædle og Velvise, samtlige Herrer Skoebørstere.

NB. Naar Sværdet er i Munden, skal man klappe Balgen.

Jeg har forhen beviist jer, at det er denne Stad i taler om; men her legger i det selv det allertydeligst for Dagen, at det er alle Collegierne fra de Højeste, og i ender med Raadstuen; thi enten i nævner deres Æretituls Navn, som Kongen har givet dem, eller i nævnede dem ved Navn, er det samme og til beviis, den Titulbrug og Orden er ingen Steds brug, saaledes som her.

"Ved eder beforders al sand Tjeneste; og i, i have dannet 1000 Tjeneres Tjenere, og gjort 1000 Tjenere til Herrer; Bort, i ere og bliver den ypperste nogen Dumrian kan ønske sig, og den sikreste Vej til Mægtighed for de Uværdigste.,,

70

Saa, er det ikke Gud og Kongen i vil have tilstaaet, der beforder Dyd og troe Tjeneste: o! store og fornærmelige Usandhed.

"Kort! i med eders Dyrker og Affødninger nedstammer alle fra Svi-. nene, og Sviin ere, fødes, gjøres og leve i.,,

Dette er saa fornærmelig imod Kongens Helhed, som har gjort dem til de de er, samt fornærmeligst imod Staten, at det gjøres ikke nødigt dertil videre at svare: end at anføre Lovens 6 Bogs 21 Cap. 8 Artikul.

Om Pasqviller imod Kongl. Etat og Høj hed, Religion, Øvrighed og Gejstheden.

"Over bevises nogen at have skrevet, eller opflaget, Skandskrifter og pasqviller paa ærlige Folk, og haver ikke været sit Navn bekjendt: da bør han at miste sin Ære, og gaae i Jern sin Livs Tid paa Holmen eller anden Steds; Er det paa øvrigheden, miste sin hals.

71

Ved jert trykte Skandskrift, er i nu tilstrækkelig overbeviist, at det er alt for aabenbare, fornærmeligt og skammeligt. — Skrevet og igiendrevet paa det Almindeliges Vegne af Sandheds Elskere.

Kjøbenhavn, den 4de Februarii 1771.

Anmærkning:

Dette Skrift haver jeg saaledes forfattet, fordi det med det samme skal kunde tjene de unge Jurister til Forsætters det er Indlæggers Forfatning og Forsvarelse.

Kort Svar

paa det Skandskrift

Børsternes Endeligt.

Denne Autor er saa hadefuld over Tjenere, at han endog vil have, at Studenterne skulle allene være Brygger Karle, og det Dominerende til alle Slags Tjenester, og slet ingen at have Lov til at tjene sig op, kommer det dertil, saa vil vist al Dyd forlade Danmark til at studere Latinen. I det Øvrige, er det et skammeligt Skandskrift, af samme Dei, som det om den forberede Nissen; og at bevise det er Kjøbenhavn han har talt om, samt hvad Slot, behøves ikkuns at legge hans Ord sam-

72

men, Pag. 4. "Havn,,," og Pag. 5. "Stadens porte,,," thi i Indien bruges ikke saadant. — Han fortryder og siger: at Tjenere ligger hos deres Herrers Døttre, og at de skaffer Adelen og store Herrer Horer om Aftenen, alt til den Ende at beskiemme alle Slags Folk, og opløfte Studenterne; men han vil for Alting have Professorene reent udrydet; dersom han, han havde skrevet at det var i Danmark han skrev om, og dernæst sagt det reent og tydelig ud, som han ellers staaer paa, da havde dette været et meget bedre Skrift; men da skulle Æreskienderne om de fleste, været udeladt.

Af samme Calliber er det Skrift med den gamle Drackenbergs Navn paa.

Det lader hos disse tre Skribentere, som de deri skriver det de har hørt, men ikke selv forstaaer at foreslaae noget bedre; de raaber og siger: at al Ulykke er kommen fordi at Tjenerne i alle Stænder har tjent sig op, som er det usandfærdigste de kan skrive, de støder over Brygger-Karle, Brendeviinsmænd og Bryggerne, at de ere ikke af Studenterne, men har tjent sig op; saa at det ikke er videre værdt at besvare, end at jeg vil stutte med det Ønske; Gid i havde Forstand til at læse bedre over, kom saa i Stats, Historien.